

EPĒMĒDZA EK VOŠĢIOŠ

neud prasmeto pezi dēmukraciēs voškoded kē karzgoded · ekškādz metrūs · ģūz 2014 | lajme prej republikes se vušņu dī se gyrdau · i ještīmōdydedi botim · ģuz 2014 | novas da la republica dals vuostgs e dals gurdais · sedeschavla ediziun · zercladur 2014 | nieuws uit de republiek der vosken en gurden · nummer 16 · juni 2014

Regering presenteert andere infrastructurele projecten voor komende 15 jaar Eerste steen gelegd voor snelweg Divis-Mājmal

DIVIS (19 MEI) – Met een vertraging van ruim een half jaar is vandaag eindelijk de eerste steen gelegd van de nieuwe snelweg die Mājmal met de hoofdstad Divis moet verbinden. De gebeurtenis trok veel bekijks en werd ook in het nieuws op televisie breed uitgemeten, met name nadat minister Piupa Sačadz-Angelotti (MS) na het symbolisch in de grond steken van een spade uitgleed en haar arm brak tegen een stuk metaal.

Het was dus niet minister Sačadz die na het officiële begin van de werken de infrastructurele projecten presenteerde die de overheid gedurende de komende 15 jaar wil ondernemen, maar minister van verkeer Fatos Kelmendi (MV). Naast de aanleg van enkele nieuwe snelwegen wil de regering veel investeren in de verbetering van de bestaande infrastructuur. Er loopt momenteel een slecht onderhouden snelweg met vier rijstroken tussen Kvēvuste, Rāģidz en Dzāvuniģis, en verder is het nog moeilijker om Voskiē snel per auto of vrachtwagen te doorkruisen. Volgens minister Kelmendi is de aanleg van de snelweg tussen Divis en Mājmal slechts het eerste traject in een route die uiteindelijk via Neđi naar Korv moet leiden, met aftakkingen naar Todģekc en Iōnika. In het Voskische deel van het land moet er voor 2030 een snelweg liggen langs de zuidkust. Dit traject, vanuit Dzāvuniģis, via Lakiģis, Arvūzō, Vazāzvē, Ģozas en Kelvius naar Pādģiōrs, is het grootste van de vandaag gepresenteerde projecten en zal enkele miljarden Krisis moeten kosten.

Ook in het spoor wordt geïnvesteerd: het Gurdische spoor (onderhouden door HG, *Hekuruđat pò Gyrdišc* ofwel de Gurdische Spoorwegen; de lijn tussen Mājmal en Korv) krijgt het onderhoud dat het zo dringend nodig heeft en wordt naar Čerte in het noorden uitgebreid. Ook de rest van het spoor in het westen (onderhouden door de VŠS, *Voškikud Šidezodurmoded Sinerģemeto* ofwel de Voskische Spoorwegmaatschappij) krijgt een grondige opknappbeurt en wellicht wordt er een extra verbinding aangelegd die de plaatsen Hygis en Vazāzvē dwars door het land met elkaar moeten verbinden, zodat de losse lijn Pādģiōrs-Hygis op de rest van het Voskische netwerk wordt aangesloten. Omdat echter het spoor hiervoor zou moeten worden aangelegd door het onherbergzame binnenland van Voskiē, wordt de haalbaarheid hiervan nog onderzocht.

Voor de financiering klopt Voskiē voor een deel aan bij buitenlandse instanties als de AGL-Investeringsbank of het Fonds voor Sociale en Economische Ontwikkeling van FICT. De aanleg van de snelweg tussen Divis en Mājmal wordt reeds gedeeltelijk bekostigd door Isselse en Chimorese investeringen; deze waren vorig jaar een van de argumenten die ons land over de streep trokken om lid te worden van de AGL, hoewel de regering eigenlijk nog een half jaar wilde wachten.

Opstootjes in Mājmal tijdens jaarlijkse Pride: 43 arrestaties verricht

MÀJMAL (28 JUNI) – In Mājmal zijn vandaag ettelijke arrestaties verricht nadat een conservatieve tegendemonstratie slaags raakte met de jaarlijkse Pride, die sinds iets meer dan tien jaar in de Gurdische stad wordt gehouden. Een woordvoerder van de politie sprak van 43 arrestaties aan beide zijden; de meeste arrestaties zouden echter verricht zijn aan de kant van de Pride, toen een aantal deelnemers geen gehoor gaf aan het bevel van de politie om de festiviteiten te staken nadat de eerste tekenen erop wezen dat het een en ander uit de hand dreigde te lopen.

De Mājmal Pride, die niet alleen in het teken staat van holebi-emancipatie, maar voor een groot deel ook georganiseerd wordt door een aantal studentenverenigingen (Mājmal is een universiteitsstad), vindt al plaats sinds 2003, maar had tot nu toe een tamelijk bescheiden karakter. Door het feit dat Mājmal dit jaar Culturele Hoofdstad van de AGL is, dacht de organisatie iets groter te kunnen uitpakken, en hoewel de burgemeester zelf niet onverdeeld enthousiast was, had een meerderheid in de gemeenteraad de plannen voor een grotere Pride goedgekeurd.

Van de conservatieve tegenbeweging behoort de aanvoerder, Sali Marko, een omstreden figuur die banden zou hebben met extreemrechtse groeperingen in binnen en buitenland, waaronder de Griekse Gouden Dageraad, tot de arrestanten. Hij propageert al jaren tegen de Pride en beweert – zoals veel gelijkgestemden – dat homoseksualiteit en soortgelijke liederlijke uitspattingen leiden tot het verval van de zeden en dus van de staat. De grotere Pride leidde dit jaar tot een grotere tegendemonstratie, die in bedekte termen gesteund werd door de patriarch van Iōnika (de *de facto* leider van de Oosters-Orthodoxe Kerk in Voskiē).

Hoewel de opstootjes niet lang duurden en er niemand gewond raakte, is de gemeenteraad ernstig verveeld met de situatie. Volgens raadslid Arfita Styrmilli hadden de tegendemonstranten hun verantwoordelijkheid moeten nemen en zich juist nu er vanwege de Culturele Hoofdstad veel extra toeristen in de stad zijn, moeten inhouden. “Als dit uit de hand was gelopen, was de schade, zowel materieel als qua imago, niet te overzien geweest”, aldus Styrmilli. Een woordvoerder van de tegenbeweging noemt juist de Pride zelf destructief voor het imago van Voskiē.

Universitair poëziefestival 2014 van start met presentatie bundel Anna Vārtius

KELVIUS (17 MEI) – Het zesdaagse Universitaire Poëziefestival van Kelvius is dit jaar van start gegaan met de presentatie en bespreking van de vierde dichtbundel van dichteres Anna Vārtius, *Pīsmēdazvē Pēčpōzeš* ‘De Bodem van het Gedrag’, dat globaal geïnterpreteerd kan worden als een analyse van de mensen in haar nabije omgeving. Hoewel deze mensen niet bij naam genoemd worden, zitten er her en der aanwijzingen in de gedichten verborgen waardoor de mensen over wie het gaat, zelf zouden kunnen ontdekken op wie de gedichten betrekking hebben. Net als in haar vorige bundels houdt Vārtius vast aan haar korte, speelse en vaak symmetrische manier van dichten, waarbij het gedicht *KratišĀdrupuzvē* ‘De Mooiste Mens’ een klinkerrijmpalyndroom is. De eerste kritieken waren in het algemeen positief, hoewel een enkeling het waagde te verkondigen dat Vārtius’ nieuwste bundel nou niet bepaald van vernieuwing getuigde.



Een mobiele telefoon

Het Poëziefestival van Kelvius wordt al sinds 1866 elk jaar georganiseerd door de faculteit der Letteren van de universiteit van Kelvius. Dit jaar is het doel van de organisatie de poëzie dichter bij het publiek te brengen en de deelnemende dichters zijn dan ook uitgenodigd te midden van het publiek hun gedichten voor te dragen. Sommigen gaan zelfs verder dan dat, zoals de jonge dichter Ubertas Īpòdz, die zijn gedichten middels een soort klankchoreografie door verschillende tussen het publiek verborgen personen laat voordragen, al dan niet gebruik makend van hun echte stemmen of van vooraf ingesproken stemmen die met hun mobiele telefoons worden afgespeeld. Hoewel Kelvius nou niet bepaald in de buurt van Mājmal ligt, hoopt de organisatie dit jaar op meer buitenlandse bezoekers die al vanwege de Culturele Hoofdstad van de AGL in Voskiē zijn.

Hervorming van de kieswet moet stemmen vanuit het buitenland vereenvoudigen

DIVIS (16 JUNI) – Minister Lukas Kvāzd (MV) van binnenlandse zaken wil een wetsvoorstel indienen om de kieswet te hervormen. Het zou onder andere makkelijker moeten worden voor in het buitenlands woonachtige Voskiērs om te stemmen voor de parlementsverkiezingen. Doordat de verkiezingen sinds 1998 niet meer verplicht zijn, maar men nog steeds wel speciaal naar Voskiē moet reizen om te stemmen, is het aandeel van de Voskische diaspora dat komt stemmen in de laatste jaren tot nagenoeg nihil gedaald. “Andere landen bieden landgenoten in den vreemde de mogelijkheid om te stemmen in de ambassade of per brief”, aldus Kvāzd. “Voskiērs moeten nu verplicht terug naar hun vaderland reizen om gebruik te maken van hun democratisch recht. Aangezien de reis in sommige gevallen lang duurt, moeten ze daar vrij voor vragen van hun werk, wat niet altijd op begrip van de werkgever kan rekenen. Veel Voskiērs laten het stemmen dan maar achterwege en verliezen op die manier de interesse in de Voskische politiek.”

Levensstandaarden in Voskiē afgelopen jaren nauwelijks verbeterd

DIVIS (18 JUNI) – De lage levensstandaard is nog steeds een van de grootste redenen dat de bevolking van de Republiek van Vosken en Gurden ontevreden is met de politiek. De politicus die nog steeds het meeste vertrouwen inboezemt, is president Baškim Arhali, ondanks het feit dat hij de economische crisis toch niet echt de baas kon, en hoewel een meerderheid van de kiezers vorig jaar de huidige regeringscoalitie mogelijk maakte, blijft toch het gevoel dat de regering met name de uiterlijke schijn aan het moderniseren is in plaats van de achterliggende problemen. Dit zegt Odišēs Bīzicas (MS), de huidige voorzitter van het parlement van Voskiē.

“Men kan zien dat, vooral in de grote steden, de infrastructuur en de algemene aanblik van de gebouwen verbeteren, en de dure winkels en restaurants schieten in Divis en Rāģidz en zelfs Mājmal als paddestoelen uit de grond, maar zolang men geen salaris heeft dat gebruik kan maken van die moderne voorzieningen, blijft men ontevreden”, zegt Bīzicas. “Weliswaar zijn de salarissen in tien jaar tijd sterker gestegen dan in de periode daarvoor, maar de kosten van het levensonderhoud zijn nog sterker toegenomen.”

De parlementsvoorzitter, wiens partij deel uitmaakt van de regeringscoalitie, zei te beseffen dat een beter infrastructuur kan bijdragen aan economische groei, maar hij riep de regering op niet alleen te kijken naar de voordelen voor het bedrijfsleven, maar ook de gewone man een steun in de rug te geven. “De gewone man als consument is een belangrijk onderdeel van de economie; die mag niet over het hoofd gezien worden.”

President Arhali feliciteert president Darmqran van Tarmoriē met herverkiezing

DIVIS (23 JUNI) – President Baškim Arhali heeft president Abdelkarim Darmqran van Tarmoriē gefeliciteerd met zijn verkiezingsoverwinning gisteren. Darmqran, die sinds juni vorig jaar al interim-president was, won met een kleine marge van zijn tegenstander Julien Chedjar en werd daarmee de eerste volwaardige president van de Republiek Tarmoriē, na de afschaffing van de monarchie die volgde op de burgeroorlog die het land enkele jaren geleden teisterde. President Darmqran krijgt te maken met de voortdurende economische crisis en de daaruit voortkomende sociale problemen. Ook zal hij het imago van zijn land internationaal moeten herstellen, dat door de burgeroorlog zware schade opliep.